

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO
603 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4466 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043
33 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4467**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. gegužės 21 d. sprendimo Nr. SV-S-1629 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 ir 4 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pritarti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 603 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4466 (toliau – įstatymo projektas Nr. XIIP-4466) ir Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4467 (toliau – įstatymo projektas Nr. XIIP-4467) tikslui – sudaryti sąlygas efektyviau užtikrinti saugų eismą keliuose ir suteikti teisę ne tik policijos, bet ir savivaldybių administracijų pareigūnams priverstinai nuvežti transporto priemones, tačiau nepritarti šių įstatymų projektų nuostatomis, kuriomis siūloma išplėsti administracinių nusižengimų teisenos užtikrinimo prievartos priemonės taikymo atvejus, net kai transporto priemonė netrukdo ir nekelia grėsmės, ir pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti įstatymų projektus atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekto Nr. XIIP-4466 1 straipsniu keičiamame Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 603 straipsnyje siūloma atsisakyti nuostatos, kad transporto priemonę nuvežti galima, „kai tai trukdo saugiam transporto priemonių ar pėsčiųjų eismui, kelia grėsmę eismo dalyvių ar kitų asmenų sveikatai ar gyvybei arba kitaip pažeidžia kitų asmenų teises“, ir įteisinti priverstinį transporto priemonės nuvežimą, net jei ji netrukdo ir nekelia grėsmės. Priverstinis transporto priemonės nuvežimas – tai viena iš administracinių nusižengimų teisenos užtikrinimo prievartos priemonių. Pagal ANK 595 straipsnio 1 dalį, administracinius nusižengimus tiriantys pareigūnai ANK XXX skyriuje nustatyta tvarka gali taikyti administracinių nusižengimų teisenos užtikrinimo prievartos priemones, siekdami užkirsti kelią administraciniams nusižengimams, taip pat siekdami užtikrinti, kad būtų išsamiai tiriami administraciniai nusižengimai ir nagrinėjamos administracinių nusižengimų bylos, vykdomi administracinių nusižengimų bylose priimami sprendimai. ANK 595 straipsnyje įtvirtinta bendra nuostata, kada gali būti taikomos administracinių nusižengimų teisenos užtikrinimo prievartos priemonės, t. y. išskiriamos trys bendros taikymo sąlygos. Pakeitus ANK taip, kaip siūloma įstatymo projekte, t. y. atsisakius sąlygos, kad transporto priemonė gali būti priverstinai nuvežama tik tada, kai trukdo saugiam transporto priemonių ar pėsčiųjų eismui, kelia grėsmę eismo dalyvių ar kitų asmenų sveikatai ar gyvybei arba kitaip pažeidžia kitų asmenų teises, iš dalies nelieta teisinio reguliavimo, nurodančio, kas laikytina indikatoriumi, leidžiančiu įvertinti, kokia situacija laikytina adekvačia administracinių

nusižengimų teisenos užtikrinimo prievartos priemonės taikymui. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad tais atvejais, kai priverstiniu transporto priemonės nuvežimu iš esmės siekiama išvengti transporto ar pėsčiųjų eismo trikdymo, pašalinti teisės pažeidimu sukeltas neigiamas pasekmes ar užkirsti kelią tokioms pasekmėms atsirasti (*inter alia* išvengti turto sugadinimo, praradimo), tokia priemonė – priverstinis transporto priemonės nuvežimas – vertintina kaip proporcinga, adekvati siekiamiems tikslams (Konstitucinio Teismo 2009 m. balandžio 10 d. nutarimas). Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, siūlytina įstatymo projekto Nr. XIII-4466 1 straipsniu keičiamame ANK 603 straipsnyje nebraukti nurodytų sąlygų, kurios būtinos priimant sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo.

2. Įstatymo projektu Nr. XIII-4466 siūloma nustatyti, kad priverstinį transporto priemonės nuvežimą, kai padaryti ANK 417 straipsnio 2 dalyje (sustojimas ir stovėjimas vietose, kuriose pagal Kelių eismo taisyklės draudžiama sustoti ir stovėti, sustojimas ir stovėjimas nesilaikant kelio ženklų ir ženklinimo reikalavimų) numatyti nusižengimai, be policijos pareigūnų, galėtų taikyti ir savivaldybių administracijų pareigūnai. Dėl ANK 603 straipsnyje nurodytų nusižengimų pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą, surašyti administracinių nusižengimų protokolus ir nagrinėti administracinių nusižengimų bylas turi teisę ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnai, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnai ir kt.

Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, siūlytina patikslinti keičiamo ANK 603 straipsnio pirmąjį sakinį – po žodžių junginio „padarius nusižengimą, už kurį gali būti skiriamas transporto priemonės konfiskavimas,“ išbraukti žodį „policijos“ ir įrašyti žodžių junginį „administracinio nusižengimo teiseną pradėję ar administracinio nusižengimo tyrimą atliekantys“.

3. Įstatymo projekto Nr. XIII-4466 ir jo lyginamojo varianto nuostatos neatitinka aktualios ANK 603 straipsnio redakcijos (2020 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 40, 72, 226, 417, 431, 573, 575, 589, 592, 603, 608, 613, 620, 621, 629, 640, 642, 644, 651 ir 653 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2665, kurio 12 straipsniu pakeistas ANK 603 straipsnis).

4. Įstatymo projektu Nr. XIII-4467 keičiamame Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKĮ) 33 straipsnyje įtvirtintos su ūkio subjektais susijusios nuostatos policijos ir kitoms įstaigoms sudaro teisinį pagrindą pasirašyti priverstinio transporto priemonių nuvežimo ir jų saugojimo paslaugų sutartis, todėl siūlytina nebraukti nuostatos „ūkio subjekto, kuriam suteikta teisė verstis tokia ūkine komercine veikla“, o papildyti nuostatomis, leidžiančiomis priverstinai nuvežti transporto priemonę į įstaigos, kurios pareigūnas priėmė sprendimą, transporto priemonių stovėjimo aikštelę, o transporto priemonės savininko (valdytojo) sutikimu į kitą transporto priemonių stovėjimo aikštelę ar vietą, kurioje leidžiama transporto priemonėms stovėti. SEAKĮ 33 straipsnio 1 dalį siūlytina išdėstyti taip (Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 12 punkte nustatyta, kad teisės akte turėtų būti vengiama nuorodų į teisės aktą, jo straipsnį ar punktą, kuris teikia nuorodą į kitą teisės aktą, jo straipsnį ar punktą, ir nuorodų į nuostatą, kuri nukreipia į kitą nuostatą):

„1. Padarius Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 603 straipsnyje nurodytus administracinius nusižengimus, priverstinai transporto priemonė gali būti nuvežama į institucijos, kurios pareigūnas priėmė sprendimą transporto priemonę priverstinai nuvežti, ar ūkio subjekto, kuriam suteikta teisė verstis tokia ūkine komercine veikla, transporto priemonių stovėjimo aikštelę, o transporto priemonės savininko (valdytojo) sutikimu transporto priemonė gali būti

pastatoma ir į kitą transporto priemonių stovėjimo aikštelę ar vietą, kurioje leidžiama transporto priemonėms stovėti (jeigu tai nepakenks administracinio nusižengimo teisenai).“

5. Iš įstatymo projektu Nr. XIIP-4467 keičiamos SEAKĮ 33 straipsnio 1 dalies nuostatų nėra aišku, ar uždraudimui transporto priemonei toliau važiuoti taikoma sąlyga dėl ANK 603 straipsnyje nurodytų nusižengimų padarymo. Jei uždraudimui transporto priemonei toliau važiuoti taikoma tik sąlyga dėl Kelių eismo taisyklių pažeidimo, tokiu atveju šią priemonę galima būtų taikyti už bet kokią Kelių eismo taisyklių pažeidimą, tačiau pagal galiojančius teisės aktus policijos ar Lietuvos transporto saugos administracijos pareigūnai gali uždrausti toliau važiuoti transporto priemonei ne dėl visų Kelių eismo taisyklių pažeidimų, o dėl transporto priemonės techninės būklės, krovinių ar keleivių vežimo tvarkos, vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo reikalavimų pažeidimo, kai nustatomi SEAKĮ 33 straipsnio 1 dalyje nurodyti pagrindai. Siūlytina aiškiai nustatyti atvejus, kada transporto priemonei uždraudžiama toliau važiuoti, ir SEAKĮ 33 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip:

„2. Nustačius transporto priemonės techninės būklės, krovinių ar keleivių vežimo tvarkos pažeidimų, vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo reikalavimų pažeidimų, kai tolesnis važiavimas kelia grėsmę eismo dalyvių ar kitų asmenų sveikatai ar gyvybei, N₂, N₃, O₃ ir O₄ klasių transporto priemonei didelį ir (ar) pavojingą trūkumą, susijusį su krovinio išdėstymu ir (ar) jo pritvirtinimu, uždraudžiama transporto priemonei toliau važiuoti, kol pašalinama grėsmė eismo dalyvių ar kitų asmenų sveikatai ar gyvybei. Uždraudus dėl didelio ir (ar) pavojingo trūkumo, susijusio su krovinio išdėstymu ir (ar) jo pritvirtinimu, toliau važiuoti N₂, N₃, O₃ ir O₄ klasių transporto priemonei, laikinai paimami transporto priemonės registracijos dokumentai, kol bus pašalinti krovinio išdėstymo ir (ar) jo pritvirtinimo trūkumai.“

6. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintu aiškumo principu, siūlytina atsisakyti SEAKĮ 33 straipsnio papildymo nauja 6 dalimi, o visas nuostatas dėl sprendimų priėmimo įtvirtinti šio straipsnio 5 dalyje, atitinkamai koreguojant ir šio straipsnio 4 dalį. Taip pat, atsižvelgus į tai, kad 2020 m. liepos 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymas, kurio 2 straipsnio 4 dalyje pateikiama Lietuvos Respublikos oficialaus svečio sąvoka, šią sąvoką tikslinga vartoti SEAKĮ 33 straipsnyje, o SEAKĮ 2 straipsnio 45 dalyje nurodytą oficialaus vizito sąvoką siūlytina išbraukti kaip perteklinę. SEAKĮ 33 straipsnio 4 ir 5 dalis siūloma išdėstyti taip:

„4. Priverstinai transporto priemonė gali būti nuvežama į kitą vietą iš vietų, kuriose leidžiama transporto priemonėms stovėti, šiais atvejais:

- 1) stovinti transporto priemonė trukdo valyti ir (ar) tvarkyti vietą, kurioje ji stovi;
- 2) stovinti transporto priemonė trukdo valstybės institucijoms ar įstaigoms atlikti gelbėjimo darbus arba likviduoti avarijos padarinius;
- 3) vizito saugumą užtikrinančios institucijos prašymu, jei vieta, kurioje stovi transporto priemonė, turi būti atlaisvinta dėl rengiamo Lietuvos Respublikos oficialaus svečio vizito.

5. Sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo, jei yra šio straipsnio 1 dalyje nustatyti pagrindai, ir sprendimą dėl uždraudimo toliau važiuoti, jei yra šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti pagrindai, gali priimti padarytą Kelių eismo taisyklių pažeidimą tirti įgalioti pareigūnai. Šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nustatytais atvejais sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo priima policijos arba savivaldybių vykdomųjų institucijų pareigūnai, šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytais atvejais – policijos arba Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai, o šio straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatytais atvejais – policijos pareigūnai.“

7. Atsižvelgus į tai, kad siūloma išplėsti institucijų, kurių pareigūnai gali priimti sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo, sąrašą, siūlytina SEAKĮ 33 straipsnio 6 dalį išdėstyti taip:

„6. Pareigūnai, priėmę sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo, praneša transporto priemonės savininkui (valdytojui) apie priimtą sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo.“

8. Siekiant aiškumo dėl subjekto, kuriam atlyginamos su priverstiniu transporto priemonės nuvežimu į transporto priemonės stovėjimo aikštelę ir jos saugojimu aikštelėje susijusios išlaidos, siūlytina SEAKĮ 33 straipsnio 8 dalyje neišbraukti žodžių junginio „ūkio subjektui“, o papildyti nuostatomis, kad išlaidos atlyginamos ir jas patyrusioms institucijoms. Be to, šio straipsnio 4 dalies nuostatas dėl išlaidų, susijusių su transporto priemonės priverstiniu nuvežimu, neatlyginimo, kai priverstinai transporto priemonė nuvežama į kitą vietą iš vietų, kuriose leidžiama transporto priemonėms stovėti, siūlome perkelti į SEAKĮ 33 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Išlaidas, susijusias su priverstiniu transporto priemonės nuvežimu į transporto priemonės stovėjimo aikštelę šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais ir jos saugojimu transporto priemonės stovėjimo aikštelėje, ūkio subjektui ir (ar) išlaidas patyrusiai institucijai transporto priemonės savininkas ir valdytojas atlygina solidariai. Šios išlaidos atlyginamos arba adekvatus prievolei atlyginti išlaidas įvykdymo užtikrinimas Civiliniame kodekse nustatytais būdais ir tvarka pateikiamas iki transporto priemonės paėmimo iš transporto priemonės stovėjimo aikštelės. Šio straipsnio 4 dalyje numatytais atvejais transporto priemonės valdytojas ir (ar) vairuotojas išlaidų, susijusių su transporto priemonės priverstiniu nuvežimu, neatlygina.“

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras